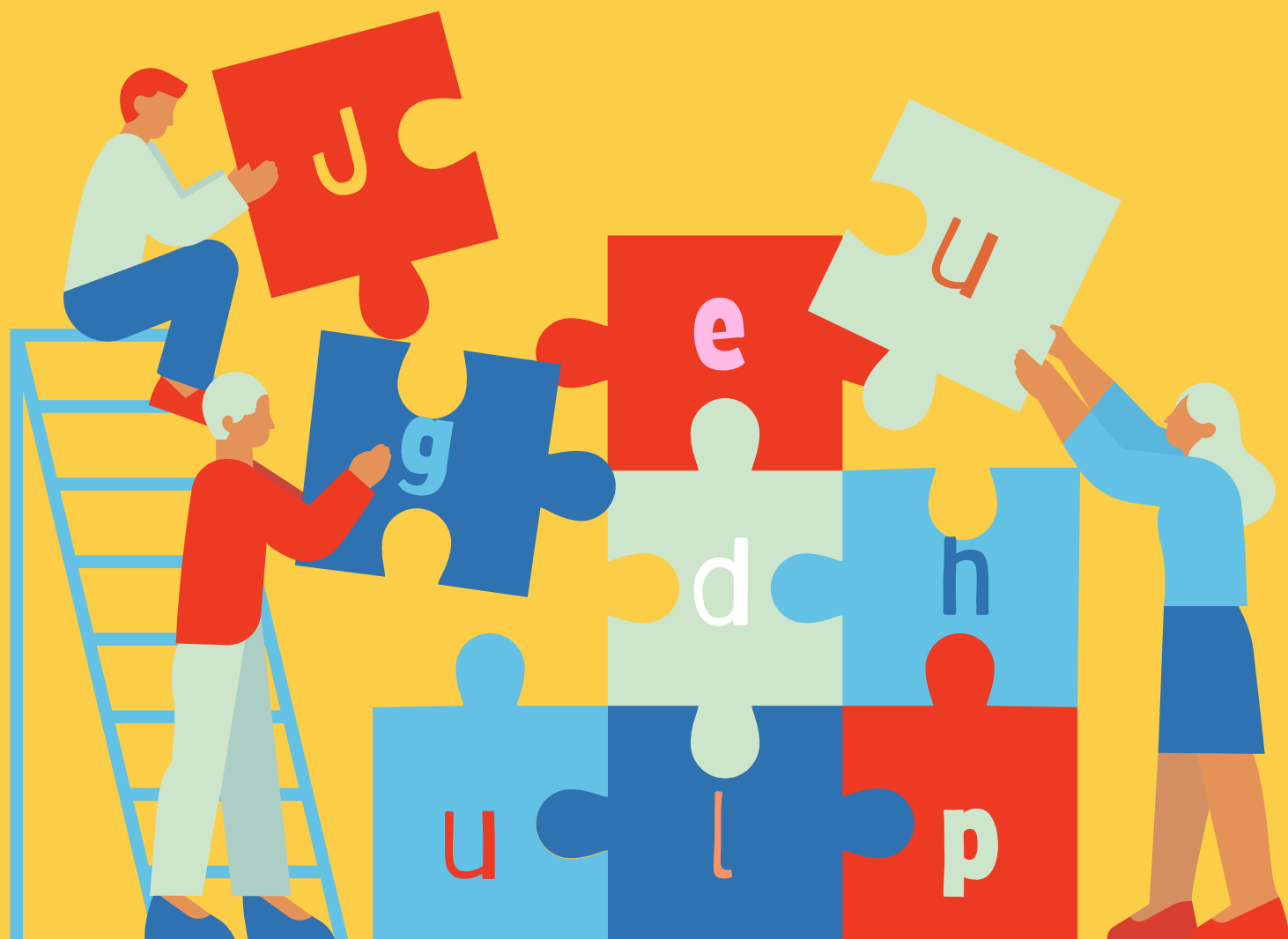


tZitemzo...



MET DE RECHTEN
VAN MINDERJARIGE CLIËNTEN
IN DE INTEGRALE JEUGDHULP

COLOFON

© copyright 2024

AUTEUR:

Bo Vanhessche

REALISATIE:

tZitemzo

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Karin Maes

VORMGEVING:

Jamie Denoo & Bo Vanhessche

UITGAVE:

Juni 2024

www.tzitemzo.be

Het gebruik van deze publicatie is toegestaan mits behoud van visie en doelstellingen van de publicatie, met duidelijke bronvermelding en als er geen financiële winst mee beoogd wordt.



INHOUD

Inleiding	06
<i>Wat vind je in deze informatiebrochure?</i>	06
<i>Introductie tZitemzo</i>	07
Voor wie meer wil weten	08
<i>Integrale jeugdhulp en de belangrijkste regels</i>	08
<i>Situering decreet rechtspositie</i>	10
Welke rechten hebben minderjarigen in de jeugdhulp?	11
<i>01. Hulp krijgen</i>	11
<i>02. Instemming en vrije keuze</i>	11
<i>03. Duidelijke informatie</i>	12
<i>04. Onderwijs, vrije tijd en arbeid</i>	13
<i>05. Respect voor privacy en gezin - algemeen</i>	14
<i>06. Respect voor privacy en gezin - residentieel</i>	15
<i>07. Inspraak en participatie</i>	19
<i>08. Het dossier</i>	20
<i>09. Een vertrouwenspersoon</i>	24
<i>10. Gezondheidszorg</i>	24
<i>11. Vrij besteedbaar bedrag/ zakgeld</i>	24
<i>12. Menswaardige behandeling</i>	25
<i>13. Klachten</i>	28
<i>14. Begeleiding van hoge kwaliteit</i>	28



Inleiding

WAT VIND JE IN DEZE INFORMATIEBROCHURE?

Hulpverleners, begeleiders, welzijnswerkers, vrijwilligers, ... in de jeugdhulp komen dagelijks in contact met kinderen en jongeren. Het is voor jou dan ook belangrijk om te weten wat de rechten van die kinderen en jongeren zijn binnen de integrale jeugdhulpverlening. Wat deze rechten betekenen voor jou als hulpverlener. Hoe je de minderjarigen kan helpen beschermen en wat je kan ondernemen als die rechten in het gedrang zouden zijn. Deze brochure zet de rechten van kinderen en jongeren in de jeugdhulp op een rij.

VOOR WIE?

Ben je een hulpverlener, begeleider, welzijnswerker, vrijwilliger, ... die instaat voor de opvoeding van kinderen en jongeren. Dan vind je in deze brochure informatie over de rechten van kinderen en jongeren in de integrale jeugdhulp, en wat dat voor jou betekent.

Je krijgt een antwoord op de vragen:

- Wat zijn de rechten van minderjarigen in de integrale jeugdhulpverlening?
- Wat betekenen die rechten voor mij als de hulpverlener?
- Hoe kan ik de rechten van de minderjarigen helpen beschermen?
- Wat als ik van mening verschil met een minderjarige of als deze keuzes maakt waar ik het niet mee eens ben?

WAAROM?

In de jeugdhulpverlening hebben minderjarigen specifieke rechten die hen beschermen en ondersteunen in hun ontwikkeling. Het kennen en respecteren van deze rechten is essentieel voor iedereen die betrokken is bij de zorg en begeleiding van kinderen en jongeren. Door inzicht te krijgen in deze rechten kan je bijdragen aan een veilige en ondersteunende omgeving voor minderjarigen. Het waarborgen van deze rechten helpt niet alleen om de kwaliteit van de zorg te verbeteren, maar bevordert ook het welzijn en de groei van de minderjarigen.

WANNEER?

De informatie in deze brochure is relevant bij elke interactie met minderjarigen binnen de integrale jeugdhulp. Of het nu gaat om dagelijkse begeleiding, het nemen van belangrijke beslissingen zoals schoolkeuze of woonomstandigheden, of het bieden van toegang tot voorzieningen. De rechten van minderjarigen moeten altijd in acht worden genomen.

HANDLEIDING BROCHURE

Het Decreet rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en binnen het kader van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht (hierna kortweg Decreet rechtspositie of DRM) is een juridische tekst. Daarom duiken in de brochure soms juridische termen of vaktermen op. Die woorden zijn aangeduid met een * en worden uitgelegd in de tekstballon met de titel 'ter verduidelijking'.



In dit vak vind je voorbeelden.



Dit vak geeft meer uitleg.

Inleiding

INTRODUCTIE tZITEMZO

tZITEMZO: WIE ZIJN WIJ?

tZitemzo is een vzw die vragen rond kinder- en jongerenrechten behandelt. tZitemzo is de vroegere Kinderrechtswinkel. Zowel minderjarigen, volwassenen en organisaties kunnen bij ons terecht met vragen over kinderrechten in het algemeen en het Belgisch en Vlaams jeugdrecht in het bijzonder.

Maar waarom is tZitemzo als organisatie eigenlijk nodig? Wel, omdat heel veel kinderen en jongeren hun rechten niet kennen.

UITGANGSPUNTEN

tZitemzo gaat uit van gelijkwaardigheid voor jong en oud. Vroeger lag de nadruk op het beschermen van minderjarigen. Nu ligt de focus vooral op de inbreng van de minderjarigen zelf en het beschermen van hun rechten. De uitgangspunten van tZitemzo zijn gebaseerd op de rechtsbehoeften van kinderen en jongeren:

- Minderjarigen moeten op de hoogte zijn van het bestaan en de betekenis van kinderrechten.
- Minderjarigen moeten in staat zijn vragen te stellen over hun rechten in een specifieke situatie en kunnen daarbij advies en ondersteuning krijgen.
- Bij juridische procedures hebben ze recht op een bijstand door een advocaat.
- Op alle niveaus moeten instanties aangespoord worden om zich over kinderrechten te informeren.

WAT DOET tZITEMZO?

tZitemzo zet zich in op **vier opdrachten**:

1. Individuele info- en adviesverlening over jongerenrechten

- Om aan de behoefte van informatie en bijstand tegemoet te komen, organiseert tZitemzo permanenties. Tijdens zo'n spreekuur kunnen minderjarigen er individueel terecht. Ze kunnen ook telefonisch, via mail of chat individuele vragen stellen.
- Volwassenen uit de directe omgeving van kinderen (ouders, leerkrachten, hulpverleners, ...) kunnen ook vragen stellen aan tZitemzo.

2. Collectieve informatieverstrekking

- Het is noodzakelijk dat minderjarigen en volwassenen via allerlei kanalen informatie krijgen over de rechten van minderjarigen.
- tZitemzo zorgt ervoor dat dit een bespreekbaar en besproken onderwerp is door het geven van vormingen.
- tZitemzo verspreidt informatie via eigen publicaties, speurtochten, leerkrachten (vormingsmappen) en de Kinderrechtenmobiel.
- Tot slot verspreidt ook de website relevante informatie m.b.t. de rechten van minderjarigen.

3. Daadwerkelijke rechtsbijstand

- Voor daadwerkelijke rechtsbijstand verwijzen we minderjarigen door naar advocaten die hun belangen kunnen verdedigen.
- We bieden ook ondersteuning aan bij procedures, bv. een brief schrijven naar de rechter bij scheiding of meegaan als vertrouwenspersoon naar school of politie.

4. Maatschappelijke actie en procesbegeleiding

- tZitemzo participeert in verschillende werkgroepen en samenwerkingsverbanden om de positie van kinderen in onze samenleving te versterken.



Voor wie meer wil weten

INTEGRALE JEUGDHULP EN DE BELANGRIJKSTE REGELS

WAT IS INTEGRALE JEUGDHULP?

Kinderen en jongeren met een probleem kunnen een beroep doen op professionele hulp. Die hulp geldt niet enkel voor de jongere zelf, maar vaak ook voor de ouders, opvoedingsverantwoordelijken of andere mensen in hun omgeving. 'Integrale jeugdhulp' is een verzamelnaam voor hulp die kinderen en jongeren kunnen krijgen in Vlaanderen.

Onder jeugdhulpverlening wordt alles verstaan wat daarbij komt kijken: kennismaking en onthaal met de hulpverlener, opvang, info en advies, bemiddeling bij conflicten, verzorging, begeleiding, enzovoort. Ook een tijdelijk verblijf in een voorziening hoort bij de jeugdhulpverlening, van opname tot ontslag, plus nazorg.

Op het ogenblik dat een kind, jongere of het gezin professionele hulp krijgt binnen de integrale jeugdhulp, treedt het decreet rechtspositie in werking. Het DRM is een juridische tekst met hierin alle rechten van de minderjarigen binnen de integrale jeugdhulp (zie volgende pagina voor meer info over het DRM)

DRIE REGELS BINNEN DE INTEGRALE JEUGDHULP

1. Het belang van de minderjarige

Iedereen moet steeds doen wat het beste is voor de minderjarige. 'Het belang van de minderjarige' moet dus altijd voorop staan wanneer keuzes worden gemaakt over die minderjarige.

Wanneer er sprake is van een belangenconflict tussen ouders/opvoedingsverantwoordelijken en kinderen, moeten hulpverleners binnen de integrale jeugdhulp voorrang geven aan het belang van de minderjarige. Wat juist 'het belang van de minderjarige' is, hangt vaak af van de situatie.

Blijft een jongere bijvoorbeeld beter thuis wonen of niet? Die jongere kan daarover van mening verschillen met de ouders of met hulpverleners. Verschillen van mening kunnen ontstaan tussen de jongere, hun ouders en hulpverleners, wat soms tot conflicten leidt.

De hulpverlener moet dan een keuze maken in het belang van de minderjarige. Hierbij moeten verschillende dingen tegenover elkaar afgewogen worden:

- de bekwaamheid van het kind of de jongere, de leeftijd en rijpheid
- of er sprake is van een noodsituatie
- de mening van het kind of de jongere zelf
- de fysieke en emotionele noden, het belang van het netwerk voor de minderjarige, de veiligheid en gezondheid van de minderjarige, de individuele kwetsbaarheid van de minderjarige en de ontwikkelingskansen voor de minderjarige
- de mening van de ouder(s)
- eventueel de mening van de opvoedingsverantwoordelijke(n)
- het belang van de minderjarige tegenover dat van de volwassenen die hun opvoeden

Wanneer jij als hulpverlener een beslissing neemt die tegen de mening van het kind of de jongere over hun belang ingaat, moet je dat verantwoorden in het dossier.

2. Alle rechten zijn voor alle minderjarigen gelijk

De rechten uit het decreet rechtspositie gelden voor elk kind en elke jongere. Er mag geen discriminatie zijn op basis van genderidentiteit, ras, huidskleur, taal, geloof, handicap, inkomen, gezondheid, verblijfsstatuut, seksuele geaardheid, of wat dan ook.

Alle rechten zijn bovendien even belangrijk en vormen één geheel. Het ene recht kan niet zonder het andere. Wat ben je er bijvoorbeeld mee dat je een vertrouwenspersoon mag meebrengen naar het gesprek met je hulpverlener, als je dat niet weet omdat je daar geen duidelijke informatie over gekregen hebt?

De rechten gelden altijd. Het maakt dus niet uit of het kind of de jongere op eigen initiatief hulp zoekt, of gestuurd is door de ouder(s), een leerkracht of bijvoorbeeld de huisarts. Of die minderjarige thuis woont, bij iemand anders, of in een voorziening hulp krijgt die opgelegd wordt door een rechter. Het maakt ook niet uit of de hulp van korte of lange en intensieve duur is.

Voor wie meer wil weten

INTEGRALE JEUGDHULP EN DE BELANGRIJKSTE REGELS

3. Bekwaamheid: wat mogen minderjarigen wel en niet zelf beslissen?

Handelingsonbekwaamheid, wat is dat?

Minderjarigen zijn in principe handelingsonbekwaam.

- Dat betekent dat ze geen handelingen mogen stellen die rechtsgevolgen met zich meebrengen zonder toestemming van hun ouders, hun voogd of van de rechter. Dit is nodig om hen te beschermen.
- Minderjarigen mogen bijvoorbeeld zelf niet beslissen om alleen te gaan wonen of om te trouwen, ze kunnen zelf geen contract ondertekenen,...

Waarom zijn minderjarigen handelingsonbekwaam?

- De grondslag is te vinden in een combinatie van de veronderstelde incompetentie van minderjarigen en de nood aan bescherming die hieruit voortvloeit: minderjarigen moeten, gelet op hun jeugdigheid en hiermee gepaard gaande gebrek aan inzicht, kennis en ervaring, in hun belang beschermd worden.

Bekwaamheid en integrale jeugdhulp

Er bestaan ook een aantal **uitzonderingen** op de handelingsonbekwaamheid van minderjarigen.

Zo zijn **alle minderjarigen normaal gezien bekwaam om hun rechten in de 'integrale jeugdhulp' zelf uit te oefenen.**

Enkel voor **drie specifieke rechten hoort** een minderjarige **bekwaam** te zijn om deze zelf en zelfstandig (dus zonder toestemming van ouders of opvoedingsverantwoordelijke) te mogen uitoefenen.

Die rechten brengen wel juridische gevolgen met zich mee en gelden dus alleen voor meerderjarigen en voor bekwame minderjarigen. Het gaat om

- het recht om in te stemmen met de buitengerechtelijke jeugdhulp
- het recht om niet tegen zijn wil gescheiden te worden van zijn ouders
- het recht op toegang tot zijn dossier.

Procesonbekwaamheid, wat is dat?

Minderjarig zijn ook procesonbekwaam.

- Dat wil zeggen dat ze niet zelf naar de rechter kunnen stappen om op te komen voor hun rechten.
- Ze kunnen zelf geen proces starten. Iemand anders kan de minderjarige ook niet in een gerechtelijke procedure betrekken.
- Als het nodig is, zullen de ouders of een voogd in de minderjarige hun plaats voor de rechten opkomen bij de rechtbank. Zij vertegenwoordigen hen dan voor de rechtbank.

Er bestaan ook enkele **uitzonderingen** op de procesonbekwaamheid van minderjarigen.

- Sommige rechters aanvaarden uitzonderlijk dat jongeren zelf optreden in rechtszaken wanneer hun ouders hen niet willen of kunnen vertegenwoordigen én ze opkomen voor heel persoonlijke rechten (bv. een uitsluiting op school); wanneer ze onderhoudsgeld eisen van hun ouders of wanneer ze opkomen voor hun rechten als werknemer in het kader van een studentenjob.

Ter verduidelijking

Wanneer is een minderjarige bekwaam?

- Minderjarigen zijn **'bekwaam'** wanneer ze zelf weten wat in hun belang is én als ze kunnen inschatten wat de gevolgen zijn van hun beslissingen.
- In de jeugdhulp gaat men er van uit dat minderjarigen bekwaam zijn **vanaf 12 jaar.**

Voor wie meer wil weten

SITUERING DECREET RECHTSPOSITIE

WAT IS HET DRM?

Het decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en binnen het kader van het decreet jeugddelinquentierecht omschrijft de rechten van kinderen en jongeren in die context. Naast de rechten worden op bepaalde plaatsen ook belangrijke verwachtingen ten aanzien van voorzieningen geformuleerd.

TOEPASSINGSGBIED VAN HET DRM

Het decreet is van toepassing op alle hulp- en begeleidingsaanbod dat onder het toepassingsgebied van integrale jeugdhulp en van het jeugddelinquentierecht valt. Dat betekent dus zowel aanbod onder de bevoegdheid van VAPH (vergunde zorgaanbieders met aanbod voor minderjarigen), binnen Opgroeien (private voorzieningen en eigen aanbod als OCJ, SDJ, gemeenschapsinstellingen en Vlaams Detentiecentrum en Kind en Gezin) en Departement Zorg (Algemeen welzijnswerk voor minderjarigen, CGG voor minderjarigen) en de CLB (onderwijs).

WIJZIGINGEN VAN HET DRM

Het decreet werd grondig gewijzigd in het voorjaar van 2024. Deze wijzigingen gaan vooral over de rechten van minderjarigen binnen residentiële settings.

Het is belangrijk dat kinderen, jongeren, ouders en opvoedingsverantwoordelijken goed geïnformeerd zijn over de rechten van minderjarigen in de besproken contexten, evenals over hun algemene rechten. Hulpverleners moeten dus goed geïnformeerd en opgeleid zijn om de rechten te kunnen toepassen en de minderjarigen te informeren over die rechten.

INWERKINGTREDING VAN HET DRM

De meeste artikelen zijn in werking getreden op 17 mei 2024, behalve de artikelen met betrekking tot afzondering en fixatie en over het recht op verblijf in een individuele kamer. Zie tijdslijn voor meer informatie.

TIJDSLIJN DRM

7 mei 2004

Eerste stappen

Het Decreet betreffende de Rechtspositie van de Minderjarige in de Integrale Jeugdhulp (DRM) werd samen met het Decreet Integrale Jeugdhulp (DIJH) goedgekeurd door het Vlaams Parlement

1 juli 2006

Inwerkingtreding DRM

De bepalingen van het DRM werden van kracht in alle betrokken sectoren van de integrale jeugdhulp: CAW, BJB, CIG, CGG, CLB, K&G en VAPH

1 maart 2014

Vervanging DIJH

In 2013 werd het DIJH vervangen door een vernieuwd decreet op de Integrale Jeugdhulp. Van kracht sinds 1 maart 2014. Het vernieuwde DIJH bracht enkele wijzigingen aan in het DRM én verduidelijkte en versterkte ook de positie van ouders en opvoedingsverantwoordelijken

17 mei 2024

Vernieuwing DRM

Het vernieuwde decreet over de rechtspositie van de minderjarige in de jeugdhulp en binnen het jeugddelinquentierecht (DRM) treedt in werking. Met deze wijzigingen biedt het DRM een duidelijker rechtenkader voor minderjarigen in die context

2019

Uitbreiding DRM

De rechten uit het DRM zijn nu ook van toepassing op kinderen en jongeren voor wie een reactie loopt in het kader van het Jeugddelinquentedecreet én op meerderjarige cliënten in de jeugdhulp die verderloopt na 18 jaar.
Het recht op bijstand wordt uitgebreid naar ouders en opvoedingsverantwoordelijken

17 mei 2027

Inwerkingtreding 28/1 t.e.m. 28/6

Artikel 28/1 tot en met artikel 28/6, betreffende preventie van afzondering en fixatie in de semiresidentiële en residentiële jeugdhulpverlening en in een gemeenschapsinstelling met uitzondering van artikel 28/5, §1, 5° en 6°, treden in werking

17 mei 2034

Inwerkingtreding 12/7, §1 en 28/5, §1, 5°

Artikel 12/7, §1, betreffende verblijf in een gepaste, individuele kamer en artikel 28/5, §1, 5° en 6° betreffende sanitaire voorzieningen en oriëntatiemogelijkheden in afzonderingskamer, treden in werking

Welke rechten hebben minderjarigen in de jeugdhulp?

1) HULP KRIJGEN

Een kind of jongere die hulp nodig heeft, moet die ook krijgen om hun welzijn, hun gezondheid en hun verdere ontplooiing te bevorderen. Tijdens de hulp behoudt de minderjarige al de andere rechten. Zo moet die bijvoorbeeld naar school kunnen blijven gaan en hun vrije tijd zinvol kunnen doorbrengen.

Een hulpverlener die zichzelf niet geschikt vindt om de juiste hulp te bieden, moet iemand zoeken die wel geschikt is. Is een kind niet in staat om zelf hulp te vragen, dan kunnen de ouder(s) of de volwassene die voor de opvoeding instaat dat doen. Ook wanneer jij vindt dat er echt hulp nodig is voor het minderjarige kind, en het kind vindt dat zelf niet, kun je een vraag stellen tot jeugdhulp.

Het recht op hulp geldt alleen als die hulp beschikbaar is. Soms ligt de gepaste hulp niet binnen handbereik. Niet alle diensten hebben overal in Vlaanderen een aanbod. Voorzieningen zijn soms volzet en hebben wachtlijsten. Wie hulp zoekt, moet daar rekening mee houden.

2) INSTEMMING EN VRIJE KEUZE

Een bekwame minderjarige of een meerderjarige die hulp nodig heeft, moet daarmee instemmen. Niemand kan de bekwame minderjarige verplichten zich te laten helpen (behalve de rechter). De jongere moet altijd duidelijk weten hoe die geholpen kan en zal worden.

Naast het recht om in te stemmen met de hulp, heeft de jongere ook het recht om bepaalde hulp te weigeren, om te kiezen door wie die geholpen wil worden én om deze keuze achteraf te wijzigen. Als de jeugdrechter hulp oplegt, moet het kind of de jongere dat aanvaarden.

Hierbij moet de minderjarige rekening houden met wettelijke beperkingen, wachtlijsten, beperkt aanbod van hulpverlening in bepaalde regio's, enzoverder. Als er geen keuze is, valt er ook niet te kiezen.



Als een jongere in een leefgroep in een voorziening zit en er zijn twee begeleiders, dan mag die kiezen aan wie deze hulp vraagt. Als er maar één begeleider per leefgroep is, gaat dat niet.

Een hulpverlener is verplicht om in te grijpen wanneer de veiligheid van het kind of de jongere in het gedrang is. De hulpverlener kan dan zelf hulp bieden of iemand anders inschakelen, ook al vraagt het kind of de jongere daar niet om.



Een kind met veel blauwe plekken vertelt aan de psycholoog van een Centrum Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) dat zijn stiefvader hem vaak slaat. De psycholoog hoeft niet meteen het gerecht in te schakelen. Hij moet het kind wel helpen en bijvoorbeeld de ouders aanspreken of een Vertrouwenscentrum Kindermishandeling contacteren.

Vooraleer er buitengerechtelijke hulp kan geboden worden, is de toestemming van de bekwame minderjarige nodig, alsook de toestemming van de ouders of opvoedingsverantwoordelijken (ingeval de ouders geen actieve rol spelen in de hulpverlening aan de minderjarige).

Alleen wanneer de bekwame minderjarige hulp vraagt die zich uitdrukkelijk enkel tot de minderjarige richt, kan hulp geboden worden zonder de toestemming van de ouders (of opvoedingsverantwoordelijken). Dit is het geval als de bekwame minderjarige hulp vraagt bij CLB, CGG en JAC.

De hulpverlener probeert wel de minderjarige te begeleiden en te motiveren zodat de context kan betrokken worden. Wanneer buitengerechtelijke jeugdhulp georganiseerd wordt voor een meerderjarige cliënt, beslist die altijd alleen.



De 16-jarige Giovanni wil niet meer thuis wonen omdat hij niet kan opschieten met de nieuwe partner van zijn moeder. Om eventueel residentiële jeugdhulp te kunnen aanbieden, is de toestemming van Giovanni en van zijn moeder nodig.

De 13-jarige Piet klopt aan bij het Jongeren Advies Centrum (JAC) omdat hij zich niet zo goed voelt in zijn vel. Hij wil samen met de medewerker van het JAC bekijken waar hij terecht kan voor hulp. Het JAC kan Piet helpen zonder toestemming van zijn ouders.

3) DUIDELIJKE INFORMATIE

Een kind of jongere die hulp krijgt, heeft recht op duidelijke en volledige informatie.

Hulpverleners moeten die spontaan geven en mogen niet wachten tot het kind of de jongere daar zelf om vraagt. Alle informatie moet klaar en duidelijk zijn zodat een minderjarige ze kan begrijpen. Heldere communicatie houdt rekening met de leeftijd, het ontwikkelingsniveau, de geestelijke toestand, de persoonlijkheid en vroegere ervaringen van het kind of de jongere. Het spreekt voor zich dat een gesprek met een kleuter anders verloopt dan met een tiener. Anderstalige kinderen hebben recht op informatie in hun taal.



Een kind of jongere die hulp krijgt, heeft recht op informatie over

- de aard en de vermoedelijke duur van de hulp
- de diagnose van het probleem
- de mogelijke alternatieven op vlak van hulpverlening
- de mogelijke gevolgen van bepaalde keuzes
- afspraken en regels
- de kostprijs
- hun rechten en plichten
- de rechten en plichten van de hulpverlener
- mogelijke contacten van de hulpverleners met ouders of familie.



Een kind dat geplaatst wordt, heeft het recht te weten waarom die beter in een voorziening verblijft dan thuis. De minderjarige moet weten hoe lang dat kan duren, of die bezoek mag ontvangen, hoeveel zakgeld die krijgt, wie hun begeleidt, of die de begeleider kan kiezen, naar welke school die kan gaan, wat er van hun verwacht wordt, hoe het pleeggezin er uitziet, hoe die een klacht kan indienen, enzovoort.

Uitzonderlijk oordeel jij als hulpverlener dat de minderjarige niet alles moet weten, bijvoorbeeld omdat die informatie extra leed kan veroorzaken of de minderjarige onnodig in verwarring zou brengen. Jij mag dan uitzonderlijk inlichtingen tijdelijk achterhouden in het belang van de minderjarige op voorwaarde dat je dat motiveert in het dossier. Dit is een **agogische exceptie**. Je moet die informatie dan wel geven aan de vertrouwenspersoon die het kind of jongere bijstaat.



Na het overlijden van zijn moeder wordt Jasper depressief. Zijn vader gaat met hem naar een Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg. De psycholoog komt te weten dat de overleden vrouw niet de biologische moeder van het kind was. Hij kan oordelen dat het niet in het belang van het rouwende kind is om die informatie meteen mee te delen.

Beroepsgeheim en vertrouwelijke informatie

Elke hulpverlener is gebonden door het beroepsgeheim. Hierdoor weet het kind of de jongere dat wat die vertelt niet zomaar mag worden verder verteld of ter inzage worden gegeven.

Jij als hulpverlener praat echter ook met andere mensen die in het dossier voorkomen: ouders, opvoedingsverantwoordelijken, leerkrachten, andere jongeren, enzovoort. Je moet dan vaak afwegen wat je aan iemand vertelt of laat inkijken en wat niet. Daarnaast zijn er enkele wettelijke, of algemeen erkende uitzonderingen op het beroepsgeheim die het voor jullie mogelijk maken om vertrouwelijke informatie met derden te bespreken.



Wanneer je bijvoorbeeld weet dat een minderjarige in groot gevaar verkeert (bijvoorbeeld bij mishandeling of misbruik), ben je verplicht om actie te ondernemen om de gevaarsituatie aan te pakken.

Omwille van een noodtoestand kan je het beroepsgeheim dan doorbreken om derden te betrekken die kunnen helpen bij de situatie, zoals andere hulpverleners, de politie, ouders ...

Meer weten?

Folders over beroepsgeheim kunnen gratis in PDF gedownload worden via de website www.tzitemzo.be

4) ONDERWIJS, VRIJE TIJD EN ARBEID

In de residentiële jeugdhulp, gemeenschapsinstellingen en Vlaamse detentiecentra hebben minderjarigen recht op onderwijs, tijdsbesteding, vrije tijd, fysieke activiteit en arbeid.

Onderwijs

Minderjarigen hebben recht op kwalitatief onderwijs dat aangepast is aan hun behoeften, bij voorkeur buiten de voorziening. Als dit niet mogelijk is, wordt het onderwijs binnen de voorziening georganiseerd door een officiële school. Jullie jeugdhulpvoorziening ondersteunt de minderjarige waar nodig in hun schoolse traject.

Tijdsbesteding en vrije tijd

Naast onderwijs hebben minderjarigen recht op activiteiten die passen bij hun behoeften. Denk hierbij aan sport-clubs, muzieklessen, jeugd-bewegingen, ... De activiteiten kunnen binnen of buiten de jeugdhulpvoorziening gebeuren, tenzij de minderjarige in het Vlaams detentiecentrum verblijft. Daar gebeuren de activiteiten enkel binnen het centrum.

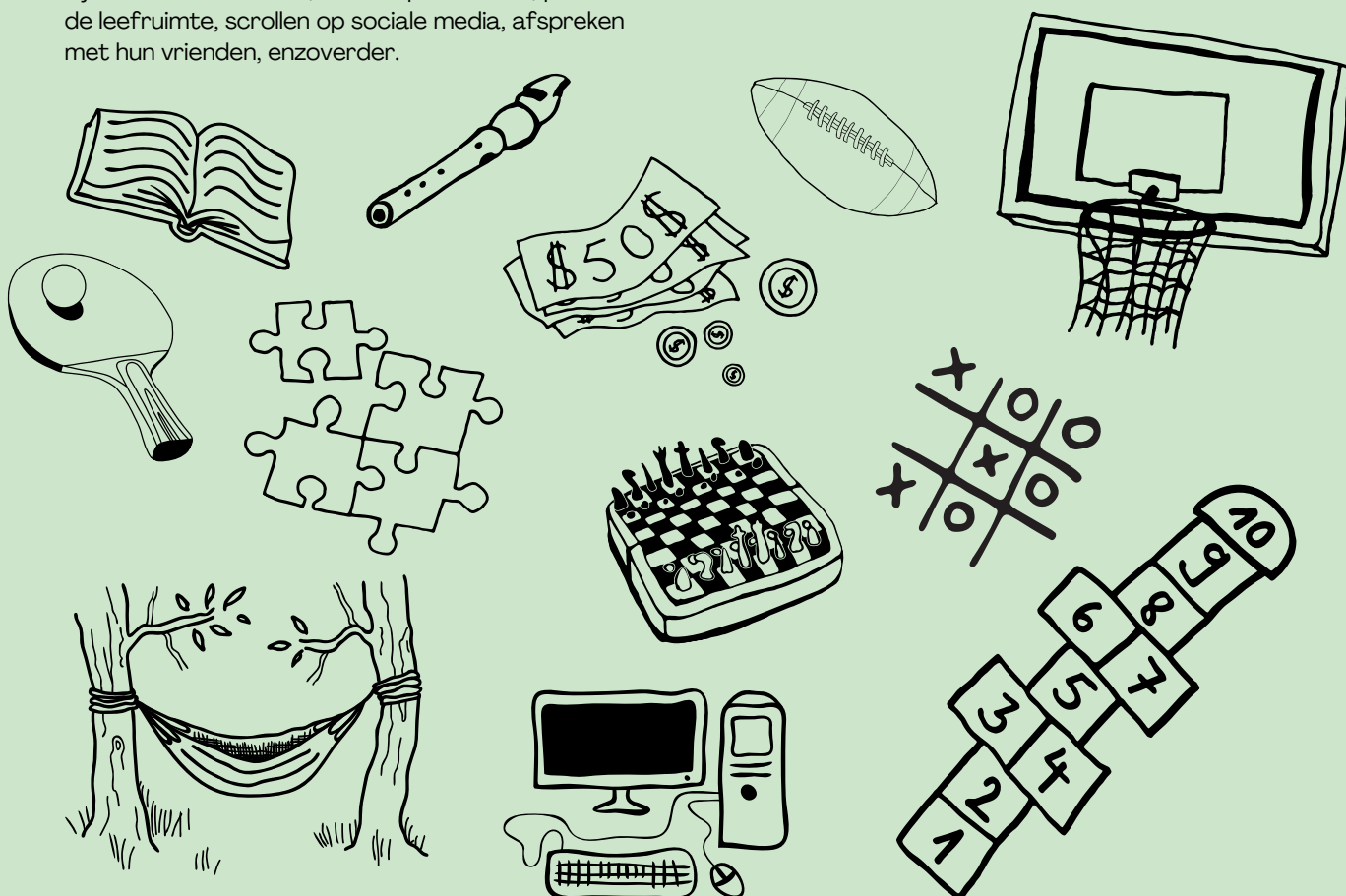
Dagelijks hebben ze recht op georganiseerde en ongeorganiseerde vrije tijd, waarin ze verschillende activiteiten kunnen doen, afgestemd op hun begeleidingstraject. Zo kunnen de minderjarigen bijvoorbeeld knutselen, chillen op de kamer, praten in de leefruimte, scrollen op sociale media, afspreken met hun vrienden, enzoverder.

Fysieke activiteit

Kinderen en jongeren hebben recht op dagelijkse fysieke activiteit en tijd buiten. Elk minderjarige die verblijft in een voorziening moet dagelijks een activiteit kunnen uitoefenen in de buitenlucht: wandelen, sporten, spelen, ravotten, ...

Arbeid

Jongeren hebben recht op arbeid, waarbij onderwijs en beroepsopleiding voorrang hebben. Arbeid vindt bij voorkeur plaats buiten de voorziening en moet passen binnen het begeleidingstraject. Minderjarigen die leerplichtig zijn, kunnen alleen werken buiten school-uren en buiten de uren van de beroepsopleiding.



5) RESPECT VOOR PRIVACY EN HET GEZIN - ALGEMEEN

Respect voor privacy

Elk kind of elke jongere heeft recht op:

- een **eigen overtuiging** over politiek, filosofie, ideologie of godsdienst
- een eigen **seksuele geaardheid** en genderidentiteit
- een **ruimte** om zich terug te trekken.

Hulpverleners moeten altijd respect opbrengen voor het privéleven van het kind of de jongere.

- Alle persoonsgegevens* van een kind of jongere moeten vertrouwelijk behandeld worden.
- Zonder toestemming mag niemand de brieven, dagboeken, sms'jes of e-mails lezen.
 - Dat mag wel als de fysieke of psychische integriteit van de minderjarige in het gedrang zou zijn.
 - Als je bijvoorbeeld vreest dat een minderjarige meisje sms'en krijgt van een pedofiel, dan mag je dat wel ongevraagd controleren. Haar post gewoon uit nieuwsgierigheid inkijken, mag niet.
- Een hulpverlener mag een kind of jongere geen overtuiging opleggen.

Ter verduidelijking

*Persoonsgegevens: Informatie over een identificeerbare, natuurlijke persoon (zoals naam, adres, telefoonnummer, e-mail, foto of afbeelding, de hulp die het kind of de jongere krijgt, hoe het gezin leeft, enzovoort).

Hulpverlening dicht bij verblijfplaats

De jeugdhulpverlening en het aanbod in het kader van het jeugddelinquentierecht van de minderjarige wordt bij voorkeur uitgevoerd zo dicht mogelijk bij de verblijfplaats van de minderjarige of de verblijfplaats van de ouders of de opvoedingsverantwoordelijken van de minderjarige.

In het belang van de minderjarige kan hiervan afgeweken worden.



Wanneer een minderjarige gespecialiseerde hulp nodig heeft, maar deze niet beschikbaar is in de buurt, kan er verwezen worden naar een voorziening met dit specifieke aanbod in een andere regio.

Respect voor familieleven

Een minderjarige heeft altijd het recht om bij de ouders te blijven wonen, tenzij dat niet in hun belang is.

- Bekwame minderjarigen en meerderjarige cliënten moeten akkoord gaan met een verblijf in de jeugdhulp. Zij kunnen niet uit hun gezin worden weggehaald zonder hun instemming.
- Dat kan alleen door de jeugdrechter beslist worden

Een kind of jongere die in een pleeggezin of een voorziening verblijft, heeft recht op persoonlijk contact met de ouders, (half)broers en (half)zussen, en met vrienden.

Een geplaatst kind of jongere heeft altijd het recht te weten hoe het met de ouders en (half)broers of (half)zussen gaat.

Wanneer een pleegkind niet meer bij de pleegouders woont, mag het er wel nog altijd op bezoek gaan.

Kinderen en jongeren die zonder hun ouders in België verblijven, hebben recht op ondersteuning om naar hun familie te zoeken.

Het recht op persoonlijk contact is niet absoluut. De hulpverlener kan uitzonderlijk een kind of jongere verbieden om iemand te zien als die vindt dat de fysieke of psychische integriteit van de minderjarige in gevaar is en enkel in afwachting van een beslissing van een rechter.



De negenjarige Marco heeft wekelijks contact met zijn mama. De laatste tijd is zij regelmatig dronken als ze op bezoek komt in de voorziening. Bij een volgend voorval laat de begeleider, in het belang van Marco, het bezoek niet doorgaan. Hij noteert dit in het dossier en motiveert zijn beslissing zowel naar Marco als naar zijn moeder.

6) RESPECT VOOR PRIVACY EN HET GEZIN - RESIDENTIEEL

Verblijf en persoonlijke bezittingen

Minderjarigen in residentiële jeugdhulp, gemeenschapsinstellingen en Vlaamse detentiecentrum hebben verschillende rechten met betrekking tot hun verblijf en persoonlijke bezittingen:

- **Verblijf in een geschikte eenpersoonskamer:**
 - Minderjarigen hebben recht op een eigen kamer die netjes en in goede staat (zonder schade) is.
 - De kamer kan verlucht worden en er komt rechtstreeks daglicht binnen.
 - De kamer is aangepast aan de noden van minderjarige.
 - Ze mogen de kamer naar eigen smaak inrichten, binnen de regels van de voorziening.



De artikelen met betrekking op het recht op verblijf in een individuele kamer gaan pas in werking vanaf 17 mei 2034. Uiteraard moedigen wij sterk aan om toch al volop in te zetten op de uitvoering van dit recht.

- **Persoonlijke bezittingen:**
 - Minderjarigen mogen over eigen spullen beschikken en daar ook voor zorgen.
 - De voorziening kan bepaalde voorwerpen verbieden of bijhouden als die de veiligheid van de minderjarige of anderen in gevaar brengen.
 - In het huishoudelijk reglement beschrijft de voorziening wat voor soorten spullen verboden zijn.
 - De voorziening geeft de minderjarige een archief met eigen spullen en documenten zodat die later kan terugkijken op het verblijf.
 - Dit artikel is niet van toepassing in Vlaams detentiecentrum.
- **Eigen kleding:**
 - Minderjarigen mogen hun eigen kleding en schoenen dragen, aangepast aan de omstandigheden.
 - De voorziening kan tijdelijke kleding aanbieden en specifieke kleding voorschrijven voor bepaalde activiteiten.
 - het huishoudelijk reglement kan stellen dat bepaalde kledingstukken verboden zijn in sommige situaties.

- **Hygiëne:**

- Kinderen en jongeren hebben het recht om hun persoonlijke hygiëne te onderhouden in veilige en schone omstandigheden.

Deelname aan ruimere samenleving

Minderjarigen die in residentiële jeugdhulp of een gemeenschapsinstelling verblijven, hebben het recht hebben om deel uit te maken van de bredere samenleving.

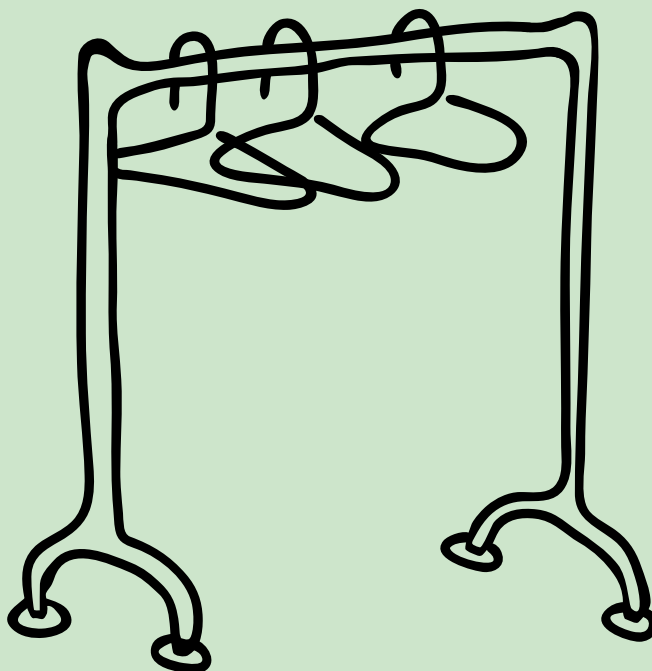
De jeugdhulpvoorziening moet hen kansen bieden om de voorziening te verlaten,

- ofwel met begeleiding
- of op eigen initiatief.

Het verlaten van de voorziening moet worden afgestemd op de behoeften van de minderjarige en gebeurt in overleg met:

- de minderjarige zelf,
- hun omgeving en
- eventueel de jeugdrechter.

Het is belangrijk dat deze beslissingen niet ingaan tegen wat de jeugdrechter heeft bepaald.



6) RESPECT VOOR PRIVACY EN HET GEZIN - RESIDENTIEEL

Recht op bezoek

Vanaf het moment dat de minderjarige aankomt in de residentiële voorziening of gemeenschapsinstelling heeft die het recht om regelmatig bezoek te krijgen van de personen die de minderjarige zelf kiest.

- De jeugdhulpvoorziening waar de minderjarige verblijft, beschrijft de bezoekregeling in het huishoudelijk reglement.
- De jeugdhulpvoorziening moet zijn best doen om het bezoek mogelijk te maken en moet ervoor zorgen dat het bezoek in een gezellige ruimte kan doorgaan.
- De organisatie van het bezoek moet passen bij het traject van de minderjarige.

Alleen in de volgende situaties kan het recht op bezoek **niet (volledig)** worden **nageleefd**:

1. De rechter heeft besloten dat het bezoek niet in het belang is van de minderjarige;
2. De jeugdhulpvoorziening heeft besloten dat het bezoek niet kan doorgaan en respecteert daarbij volgende voorwaarden:
 - a. de jeugdhulpvoorziening heeft de juiste inspanningen gedaan, maar toch kan het bezoek niet op een goede manier doorgaan;
 - b. het verbod gaat over het bezoek van specifiek bepaalde personen;
 - c. de jeugdhulpvoorziening hield bij de beslissing rekening met de situatie van de minderjarige en wacht een doorslaggevende beslissing van de rechter af;
 - d. de beslissing is nodig om de veiligheid van de minderjarige te beschermen.
3. De gemeenschapsinstelling kan die beslissing nemen zonder te moeten wachten op de doorslaggevende beslissing van de rechter, zolang de gemeenschapsinstelling rekening heeft gehouden met de situatie van de minderjarige en de beslissing nodig is voor de goede orde en de veiligheid.

De beslissing door de jeugdhulpvoorziening of de gemeenschapsinstelling om bezoek te beperken, mag niet in strijd zijn met een beslissing van de rechter, tenzij er sprake is van een **noodsituatie**:

- De nood tot het tijdelijk verbieden van bezoek wordt besproken met de minderjarige en er wordt ook gewezen op hun begeleidingstraject
- De redenen worden in het dossier van de minderjarige geschreven.
- Het verbod op bezoek kan niet langer duren dan veertien dagen. Die periode kan één keer verlengd worden met veertien dagen.
- De jeugdrechter wordt op de hoogte gebracht van het verbod en kan de duur van het verbod nog verder verlengen.

Zolang het bezoek doorgaat binnen de bezoeken van de jeugdhulpvoorziening, mag het recht op bezoek en de organisatie van het bezoek **nooit beperkt** worden voor o.a. volgende **personen en instanties**:

1. de advocaat van de minderjarige;
2. de ombudspersoon;
3. de betrokken jeugdrechters;
4. de maandcommissaris;
5. de kinderrechtencommissaris;
6. de consulent.

Toezicht tijdens bezoek

Om de orde en de veiligheid te behouden kan het nodig zijn dat er toezicht is op het bezoek. Als dat het geval is, moet het toezicht gebeuren met het hoogste respect voor de privacy van de minderjarige en de bezoekers. Het liefste gebeurt dit toezicht enkel visueel.

- Alleen als er vermoedens zijn ten aanzien van een specifieke persoon dat anders de orde en veiligheid in gevaar is, kan een andere vorm van toezicht gebeuren.
- De minderjarige en de bezoekers worden vooraf geïnformeerd over:
 - de manier waarop dat toezicht zal gebeuren,
 - de noodzaak ertoe en
 - de afwijkingen ten aanzien van die persoon die ervoor zorgden dat een andere manier dan visueel toezicht nodig was.
- Als de bezoekers door het beroepsgeheim gebonden zijn (bijv. de advocaten), kan het toezicht enkel visueel gebeuren.



Elke, 16 jaar, is geplaatst omdat ze als prostituee werkte. Haar pooier komt haar niet bezoeken en de hulpverleners gingen ervan uit dat ze niet langer contact met hem had. Nu doen er echter geruchten de ronde dat Elkes pooier haar wil ontvoeren uit de voorziening. Om Elke te beschermen, beperkt men haar recht op bezoek. De opdracht van de voorziening bevat immers ook het beschermen van de minderjarigen die zij onder hun hoede hebben. Het onthouden of beperken van het recht op bezoek als sanctie is verboden. Wanneer de voorziening echter van oordeel is dat het in het belang van de minderjarige is, dan kan het bezoekrecht wel ingeperkt worden, mits een uitvoerige motivatie. De beperking van het bezoekrecht is dan een beschermingsmaatregel die in het belang van de minderjarige wordt genomen.

6) RESPECT VOOR PRIVACY EN HET GEZIN - RESIDENTIEEL

Recht op contact met de buitenwereld

Minderjarigen die in residentiële jeugdhulp of een gemeenschapsinstelling verblijven, hebben het recht om op verschillende manieren contact te hebben met mensen buiten de voorziening. Ze mogen met wie ze maar willen praten, zolang de regels van het huishoudelijk reglement worden gevolgd.

- Bij aankomst in een voorziening met mandaat geslotenheid, hebben ze recht op minstens contact met hun ouders, opvoedingsverantwoordelijke en één zelfgekozen persoon.

Minderjarigen hebben ook recht op internettoegang volgens de regels van het huishoudelijk reglement en passend bij hun begeleidingstraject.

- Deze rechten kunnen beperkt worden door een rechterlijke beslissing als de communicatie een bedreiging vormt voor de veiligheid van de minderjarig

Een voorziening kan het contact alleen beperken als:

- Het gaat om specifieke personen.
- Er is in afwachting van een rechterlijke beslissing, een individuele beoordeling gemaakt dat het contact een bedreiging vormt voor de veiligheid van de minderjarige.
 - In uitzonderlijke gevallen kan een gemeenschapsinstelling contact beperken om de orde te of veiligheid handhaven zonder te wachten op een rechterlijke beslissing.

Elke beperking

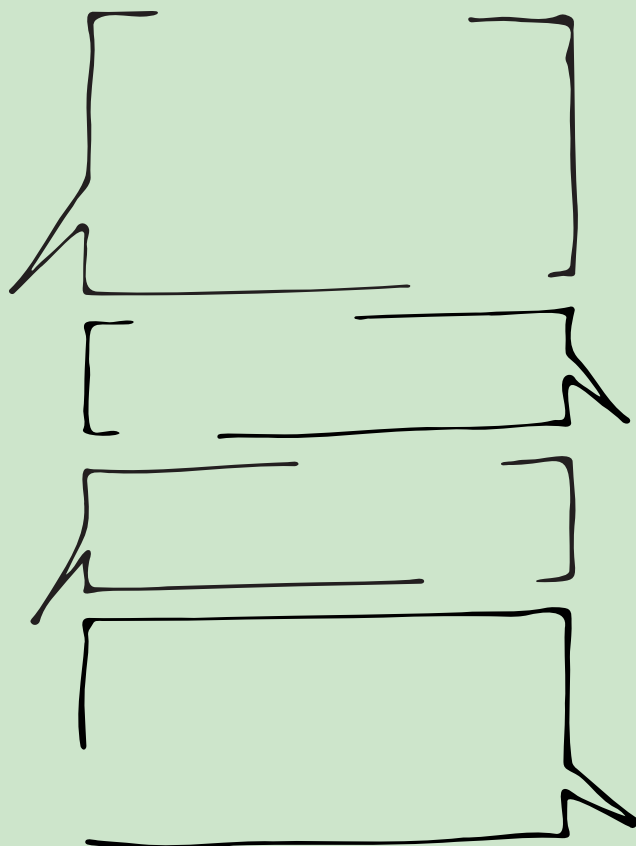
- wordt besproken met de minderjarige,
- past binnen hun begeleidingstraject en
- wordt gemotiveerd in hun dossier.

De beperking duurt maximaal veertien dagen en kan eenmalig met dezelfde termijn worden verlengd. Het wordt aan de jeugdrechter gemeld en kan worden verlengd tot na 28 dagen.

Minderjarigen hebben het recht om onbeperkt brieven te schrijven en te ontvangen, behalve als er een rechterlijke beslissing is die het contact met specifieke personen beperkt.

- Het huishoudelijk reglement van de jeugdhulpvoorziening kan bepalen hoe schriftelijke communicatie wordt gecontroleerd voor veiligheidsdoeleinden, zonder de inhoud te lezen.

De jeugdhulpvoorziening moet ervoor zorgen dat het gemakkelijk is voor minderjarigen om te communiceren met mensen en instanties buiten de instelling, door voldoende mogelijkheden voor contact te bieden.



6) RESPECT VOOR PRIVACY EN HET GEZIN - RESIDENTIEEL

Fouillering en doorzoeken van de kamer

Controle van kledij of persoonlijke zaken of het doorzoeken van de kamer van de minderjarige die verblijft in een (semi)residentiële voorziening of in een gemeenschapsinstelling is in principe **verboden**.

Wanneer mag je als hulpverleners de kleding, kamer of spullen **wel** controleren?

- Als de jongere op het **moment zelf uitdrukkelijk** hun **toestemming** geeft.
- In **noodtoestand**: wanneer er een ernstig en onmiddellijk gevaar is voor de minderjarige of anderen in de voorziening en je dat gevaar alleen kan aanpakken door de privacy te schenden.
 - Bijvoorbeeld ernstige vermoedens overweging zelfdoding.

Wat mag je als hulpverleners bijvoorbeeld **nooit** doen?

- Het aangekleed of naakt lichaam met de hand aftasten of het ontkleed lichaam bekijken. Enkel de politie mag dat doen en enkel als dat nodig is voor de veiligheid van de minderjarige.
- Een algemene wekelijkse of dagelijkse doorzoeking.

Hulpverleners mogen de kamer wel binnengaan om bv. te poetsen. Hierbij mag je geen spullen controleren.

Uitzondering voor voorzieningen met mandaat tot geslotenheid:

- Enkel in een gemeenschapsinstelling, een voorziening veilig verblijf, GES+ en in het Vlaams Detentiecentrum kan je als hulpverleners soms de kleding, spullen en kamer controleren.
- Er zijn dan individuele vermoedens dat de minderjarige bepaalde voorwerpen of substanties bezit die de veiligheid van de minderjarige of anderen in het gedrang brengen. Hierbij ga je als volgt te werk:

A) Fouillering:

- De voorziening gaat in **dialog** met de minderjarige
- Als praten niet helpt en er nog steeds geïndividualiseerde vermoedens van gevaar zijn, kan fouillering van kledij of persoonlijke zaken plaatsvinden met naleving van **voorwaarden**:
 - De minderjarige wordt onmiddellijk voorafgaand aan de fouillering geïnformeerd
 - Volgende zaken worden genoteerd in het dossier van de minderjarige:
 - Moment en omstandigheden fouillering
 - De geïndividualiseerde vermoedens die basis vormen voor fouillering
 - Resultaat fouillering
 - Naam diegene die fouillering heeft uitgevoerd

B) Kamer doorzoeken:

- De voorziening met mandaat tot geslotenheid gaat in **dialog** met de minderjarige
- Als praten niet helpt en er nog steeds geïndividualiseerde vermoedens zijn van gevaar, kan de kamer van de minderjarige doorzocht worden met naleving van **voorwaarden**:
 - De minderjarige wordt onmiddellijk voorafgaand aan de doorzoeking geïnformeerd
 - Er wordt maximaal naar gestreefd dat minderjarige aanwezig is bij doorzoeking
 - Doorzoeking gebeurt minimaal in aanwezigheid van een tweede persoon
 - Volgende zaken worden genoteerd in het dossier van de minderjarige:
 - Moment en omstandigheden doorzoeking
 - De geïndividualiseerde vermoedens die basis vormen voor doorzoeking
 - Resultaat doorzoeking kamer
 - Naam diegene die doorzoeking heeft uitgevoerd

Het kan zijn dat er door de fouillering of door de doorzoeking spullen of stoffen worden gevonden die illegaal zijn of die gevaarlijk zijn voor de minderjarige of anderen. In dat geval kunnen die zaken:

- afgenomen worden en, na het krijgen van een bewijs van ontvangst, voor de minderjarige worden bijgehouden;
- vernietigd worden als de minderjarige daarmee instemt;
- als de wetgeving dat verplicht en als het geen inbreuk is op het beroepsgeheim van de hulpverlener, kan het ook zijn dat de spullen of stoffen aan de juiste instanties worden gegeven zodat zij strafbare feiten kunnen voorkomen of vaststellen.

Er moet in ieder geval over gewaakt worden dat het bijhouden of vernietigen van die spullen of stoffen niet strafbaar is volgens de wet.

Het huishoudelijk reglement van de voorziening regelt hoe fouillering en doorzoeking van de kamer plaatsvinden en welke personen bevoegd zijn om fouillering uit te voeren.



Als tijdens het doorzoeken van een kamer bijvoorbeeld drugs worden gevonden, kunnen begeleiders deze overhandigen aan de politie met de vraag om de drugs te vernietigen. Hierbij mag men in hoofdte van beroepsgeheim wel niet vertellen van wie deze drugs is.

7) INSpraak EN PARTICIPATIE

Recht op participatie

Elk kind of jongere die hulp krijgt, heeft recht op inspraak. Hoe meer de minderjarige betrokken wordt bij de hulp die deze krijgt, hoe beter.

- Alle kinderen of jongeren, al of niet bekwaam, mogen altijd hun mening geven over de hulp die zij krijgen. Zij mogen er ook altijd over meepraten en vragen om bij te sturen. Indien zij bekwaam of meerderjarig zijn, mogen zij zelfs meebeslissen.
- In een (semi)residentiële jeugdhulpvoorziening gemeenschapsinstelling of het Vlaams detentiecentrum heeft een minderjarige inspraak over de praktische organisatie.
 - Voorbeelden zijn het huishoudelijk reglement of de afspraken in de leefgroep.
- Als een kind of jongere niet in staat is om hun eigen mening te formuleren, moet hen daarbij geholpen worden.

Hulpverleners moeten naar het kind of de jongere luisteren. Wat niet wil zeggen dat het kind of de jongere altijd hun zin moet krijgen.

In een voorziening moet er een procedure voor inspraak zijn.

In de mate van het mogelijke moet een hulpverlener altijd 'passend gevolg' geven aan de mening van het kind of de jongere.

- Volgt de hulpverlener de mening niet, dan moet die dat voldoende motiveren.
- Deze motivering wordt aan het dossier toegevoegd.

Periodieke evaluatie

Er moet ook regelmatig bekeken worden hoe de hulpverlening verloopt. Gaat alles nog goed? Zijn er problemen? Ook bij deze bespreking mag de minderjarige hun mening geven.

Recht op vergaderen

Minderjarigen in (semi)residentiële voorzieningen of die verblijven in gemeenschapsinstelling of Vlaams detentiecentrum hebben het recht om met medebewoners te vergaderen over aspecten van de jeugdhulpverlening of begeleiding.

Binnen een voorziening kunnen bijvoorbeeld vergadermomenten voorzien worden, kan een bewonersraad opgericht worden, ...



8) HET DOSSIER

Elke cliënt binnen de integrale jeugdhulp heeft recht op een dossier dat zorgvuldig bijgehouden en veilig bewaard wordt door de jeugdhulpvoorziening, de toegangspoort, het ondersteuningscentrum Jeugdzorg en de sociale dienst van de jeugdrechtbank.

Zoals steeds is het belangrijk om minderjarigen actief en op een begrijpelijke manier te informeren over het recht op een dossier.

De jeugdhulpverlener moet de minderjarige informeren over

- het bestaan van een dossier,
- welke informatie in dit dossier wordt bijgehouden,
- wie er wat mag inzien en dingen kan toevoegen,
- hoe er met het dossier wordt omgegaan in contacten met andere hulpverleners,
- hoe het wordt gebruikt tijdens de hulpverlening,
- hoe lang het zal worden bewaard,...

Aparte rubriek betreffende gezondheid

Het DRM bepaalt dat in het dossier de gezondheidsgegevens apart moeten worden bijgehouden. Dit betekent niet dat hiervoor een afzonderlijk dossier moet worden aangelegd! Het is voldoende dat de gezondheidsgegevens op de één of andere manier afzonderlijk kunnen worden geïdentificeerd.



Tip: Het afzonderlijk identificeren van de gezondheidsgegevens kan door de gegevens te sorteren in een ander kaftje, aanbrengen van een kleurencode, een drukletter noteren bovenaan een verslag (bv. de letter "M"),...

De verwerking en de toegang tot de gezondheidsgegevens* wordt geregeld door de Wet Patiëntenrechten en de nieuwe Privacywet

Wie heeft toegang tot het dossier?

De **bekwame** minderjarige (én de meerderjarige cliënt), en indien de minderjarige dit wenst, ook hun vertrouwenspersoon, heeft toegang tot het dossier voor:

- gegevens die enkel de minderjarige betreffen
- de medische gegevens
- gegevens die zowel de minderjarige als derden betreffen,
- de contextuele gegevens*

Bepaalde delen van het dossier zijn ook voor de bekwame minderjarige **niet** toegankelijk:

- persoonlijke nota's van de beroepsbeoefenaar of de therapeutische exceptie in het medisch dossier
- stukken ten behoeve van het gerecht
- informatie die door de hulpverlener op grond van de 'agogische exceptie' als niet toegankelijk is beoordeeld
 - Wanneer een hulpverlener oordeelt dat het niet in het belang is van de minderjarige te worden geïnformeerd over bepaalde gegevens, heeft de minderjarige geen toegangsrecht tot die gegevens.
 - De vertrouwenspersoon heeft wel het recht kennis te nemen van deze gegevens.
 - Let op: Tegenover een meerderjarige cliënt kan men de agogische exceptie niet invoeren!
- gegevens met enkel betrekking op derden
- gegevens die expliciet als vertrouwelijk zijn bestempeld bij het meedelen



De 17-jarige Sophie is onverwacht zwanger geraakt en er waren veel conflicten thuis omdat ze haar kindje wilde houden. Sinds ze bevallen is, verblijft Sophie dan ook in een centrum voor integrale gezinszorg (CIG). Wanneer Sofie haar dossier wil inzien in het CIG heeft ze, omdat ze bekwam is, toegang tot informatie over zichzelf, én over zichzelf in relatie met haar ouders en broers, én over haar baby. Haar ouders hebben enkel toegang tot de informatie over henzelf.

Ter verduidelijking

*Gezondheidsgegevens: die informatie die wordt verzameld door een gezondheidszorgbeoefenaar of de gegevens opgenomen of doorgegeven in een medisch verslag.

*Contextuele gegevens: gegevens mbt de ouders; de opvoedingsverantwoordelijken; de personen die met de minderjarige samenwonen op het moment dat de minderjarige om toegang tot het dossier vraagt

8) HET DOSSIER

Wanneer **ouders**, onder toepassing van hun ouderlijk gezag, toegang vragen tot het dossier van hun onbekwame minderjarige kind, gelden dezelfde toegangsregels als voor bewwame minderjarigen met **twee belangrijke verschillen**:

1. Ouders hebben wél recht op informatie die onder een agogische exceptie valt.
2. Ouders hebben géén recht op toegang tot alle contextuele gegevens maar enkel tot gegevens die tegelijk de minderjarige en henzelf betreffen.



De 9-jarige Katrijn verblijft tijdelijk in een CKG omdat haar mama de zorg over Katrijn even niet aankan. Haar ouders zijn gescheiden.

De papa van Katrijn wil graag dat Katrijn bij hem en zijn nieuwe vriendin komt wonen, en wil meer informatie over de situatie van

Katrijn bij haar mama om deze eventueel te gebruiken in zijn rechtszaak m.b.t. de verblijfsregeling van Katrijn. Katrijn kan haar dossier niet zelf inkijken omdat ze onbekwam is. De papa van Katrijn kan, als wettelijke vertegenwoordiger van Katrijn, haar dossier inkijken in haar plaats. Hij heeft hierbij enkel recht op informatie over Katrijn, en over Katrijn in relatie tot zichzelf. Hij heeft geen recht op informatie over Katrijn in relatie tot haar mama. Voor de mama van Katrijn geldt hetzelfde: zij kan informatie bekijken over Katrijn, en over Katrijn in relatie tot zichzelf. De grootmoeder van Katrijn heeft enkel toegang tot haar eigen gegevens.

Wanneer er **tegenstrijdige belangen** bestaan tussen ouders en kind zal het toegangsrecht van ouders van onbekwame minderjarigen bovendien vervallen. Dan krijgt de vertrouwenspersoon van de minderjarige toegang tot het dossier in hun plaats.

Recht op toegang tot gegevens die handelen over de minderjarige en andere personen

Derden hebben geen inzage recht als dusdanig maar wel toegang tot die gegevens over henzelf, op basis van de Wet Verwerking Persoonsgegevens en andere sectorspecifieke reglementering.

Recht op aanvulling van het dossier

De minderjarige mag zelf documenten laten toevoegen aan het dossier. Dit kan op eenvoudig verzoek aan de jeugdhulpverlener. Deze documenten kunnen zeer divers zijn, variërend van verslagen tot allerlei documenten die de relatie van de jongere met personen uit het gezin of leefomgeving aantonen.

De minderjarige mag ook hun versie van de feiten geven die in het dossier staan. Op deze manier hebben zij de mogelijkheid om bepaalde nuances toe te voegen.

Het is de taak van de jeugdhulpverlener om de minderjarige duidelijk te informeren over dit recht.

Recht op een afschrift

Van de gegevens waarin de minderjarige volledig inzage heeft, kan die ook een afschrift vragen. Wanneer de minderjarige tot bepaalde gegevens slechts gedeeltelijk toegang heeft, m.n. door een gesprek of rapportage, kan de minderjarige een afschrift vragen van het document dat de samenvatting van het gesprek of de rapportage bevat (= een rapport).

Zowel het afschrift als het rapport zijn persoonlijk en vertrouwelijk. Ze mogen enkel worden gebruikt voor de doelstellingen van de jeugdhulp.



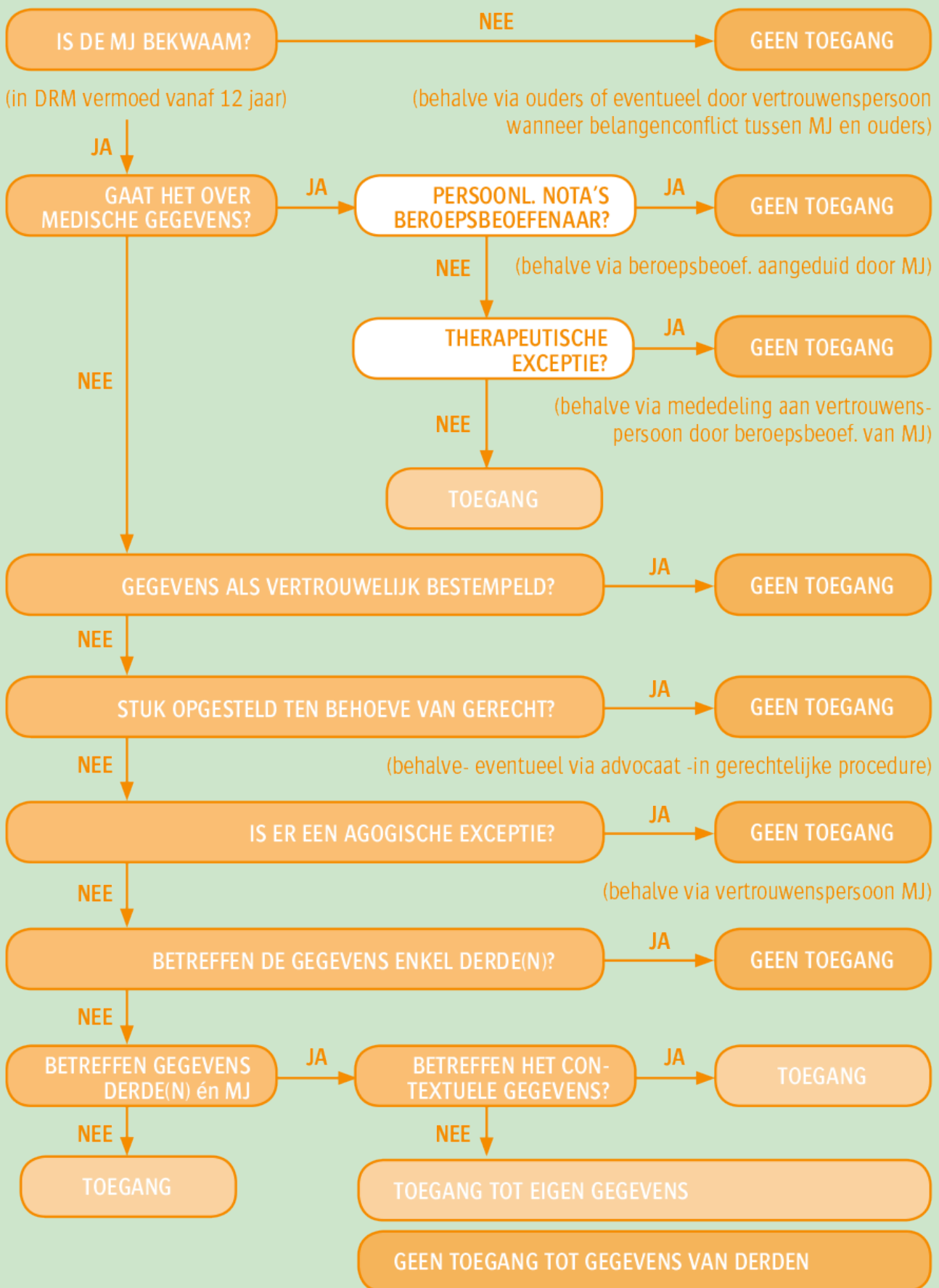
Een verslag over de verstandhouding van de minderjarige met zijn vader of moeder mogen niet worden gebruikt in een echtscheidingsprocedure.

Recht op verzet tot toegang tot gegevens

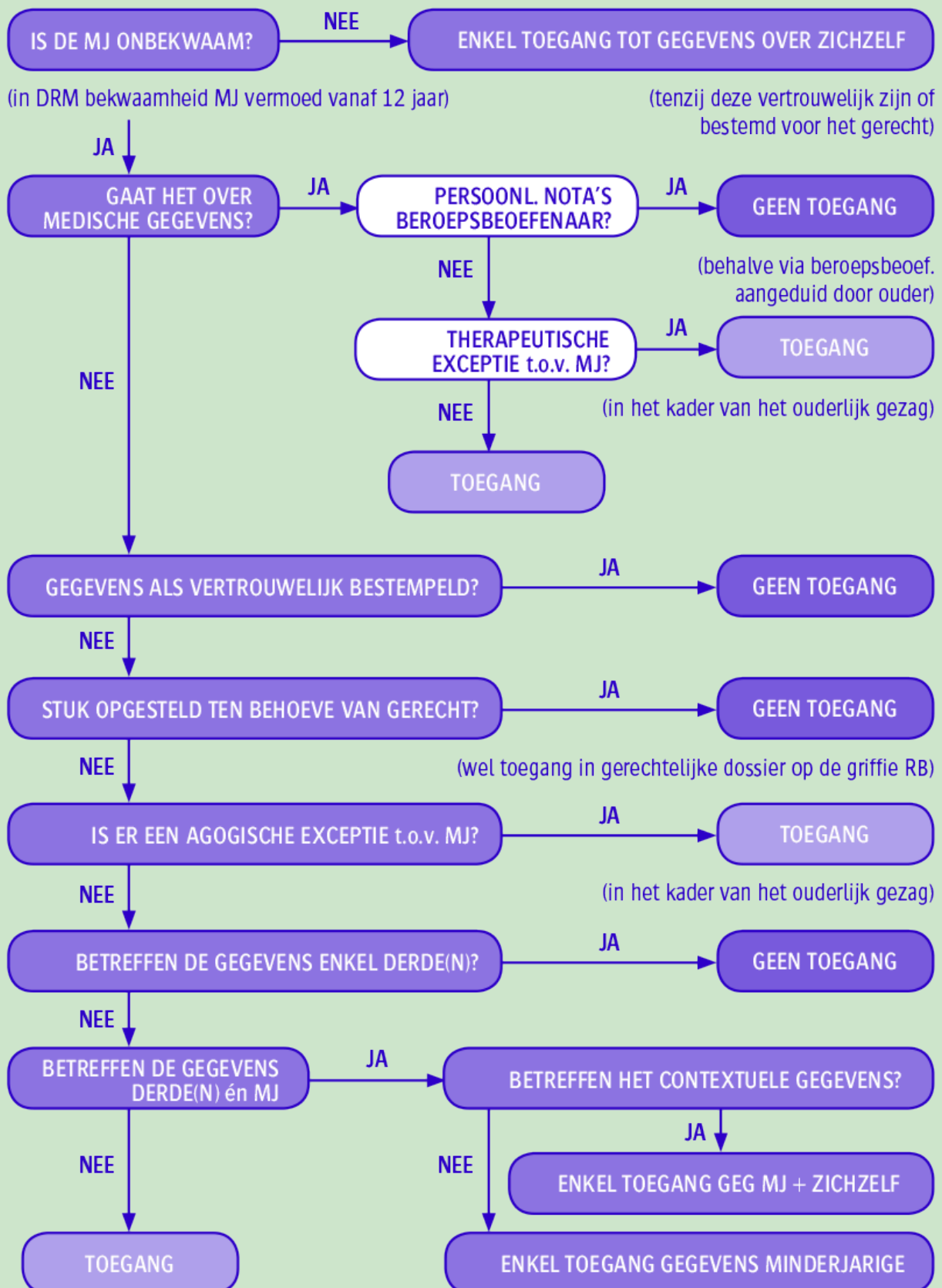
De minderjarige heeft, ongeacht de leeftijd of bekwaamheid, het recht om de door hen verstrekte gegevens als vertrouwelijk te bestempelen. Hierdoor zijn deze gegevens niet toegankelijk noch voor ouders, noch voor de andere personen van het cliëntsysteem.

Opnieuw moet de hulpverlener actief meedelen aan de minderjarige dat die dit recht heeft en dat, wanneer die geen gebruik maakt van dit recht, anderen inzage kunnen nemen van die gegevens in het dossier.

TOT WELKE GEGEVENS HEEFT DE MINDERJARIGE TOEGANG?



TOT WELKE GEGEVENS HEBBEN DE OUDERS VAN MINDERJARIGEN TOEGANG?



9) EEN VERTROUWENSPERSOON

De vertrouwenspersoon is een ondersteunend figuur en kan de minderjarige bijstaan bij in alle contacten met de jeugdhulpaanbieders, de toegangspoort of de trajectbegeleiding en in de uitoefening van de rechten uit het DRM.

De vertrouwenspersoon van de minderjarige moet cumulatief aan **4 voorwaarden** voldoen:

1. meerderjarig zijn;
2. niet rechtstreeks betrokken zijn bij de hulpverlening;
3. op ondubbelzinnige wijze door de minderjarige aangewezen zijn.
4. beschikken over een uittreksel uit het strafregister - model 2.



Sara is 14 jaar en heeft een drugverslaving. Sara is via het JAC en de ITP in de niet-rechtstreekse toegankelijke jeugdhulp terecht gekomen. Ze zal zes maanden in een voorziening doorbrengen en wil graag Lisa (23) als haar vertrouwenspersoon aanduiden. Lisa is haar persoonlijke begeleidster in de voorziening. Lisa kent de voorziening en de behandeling erg goed en heeft een heel goede band met Sara. Lisa kan niet als vertrouwenspersoon worden aangeduid omdat ze rechtstreeks betrokken is bij de hulpverlening van Sara.

Een minderjarige kan zich laten bijstaan bij elk contact met de hulpverlening. Als deze dit wenst, kan dat dus ook in therapie of tijdens individuele begeleidingsmomenten.

- De vertrouwenspersoon moet uiteraard discreet omgaan met de vertrouwelijke informatie die deze verneemt in het kader van de bijstand, omdat die gebonden is door het beroepsgeheim.

Het is belangrijk dat de minderjarige en de vertrouwenspersoon onderling goed afspreken wat de minderjarige verwacht van de vertrouwenspersoon. Mag de vertrouwenspersoon bijvoorbeeld zonder bijzijn van de minderjarige gesprekken voeren met de hulpverleners, alleen in het dossier kijken, hulpverleners aanspreken, ...?

Wanneer een minderjarige de vertrouwenspersoon niet zelf kan aanwijzen, zijn het in principe de ouders die deze verantwoordelijkheid overnemen.

Soms bestaan er echter een **belangenconflicten** tussen de minderjarige en de ouders, of oefent niemand het ouderlijk gezag over de minderjarige uit. In dergelijke omstandigheden kan de vertrouwenspersoon worden aangeduid door de directeur van een jeugdhulpvoorziening (of door zijn gemandateerde) of door het personeelslid van de toegangspoort.

10) GEZONDHEIDSZORG

Minderjarigen die in residentiële jeugdhulpverlening, een gemeenschapsinstelling of het Vlaams detentiecentrum verblijven, hebben recht op fysieke en geestelijke gezondheidszorg die gelijkwaardig is met de gezondheidszorg in de samenleving.

Ze hebben ook recht op passende medicatie.

11) VRIJ BESTEEDBAAR BEDRAG/ZAKGELD

Een kind of jongere die in een jeugdhulpvoorziening woont, heeft recht op een vrij besteedbaar bedrag. Het gaat om een bedrag dat het kind of de jongere vrij kan besteden. De Vlaamse overheid betaalt dat zakgeld.

Het recht op zakgeld gaat effectief over een vrij te besteden bedrag. De minderjarige doet daarmee wat die wil, en moet hiermee ook zelf leren omgaan.

Wanneer een minderjarige ervoor kiest om hun zakgeld zelf bij te houden én zelf te beslissen waaraan die het uitgeeft, is dit een keuze die de minderjarige kan en mag maken. Hier kunnen opvoeders of hulpverleners niet in tussen komen.



Soms wordt ook de vraag gesteld of schade in de voorziening veroorzaakt door een jongere, met het zakgeld betaald mag worden als vorm van sanctie. Het zakgeld is een vrij besteedbaar bedrag waarover de jongere vrij kan beschikken. De jongere kan er dus zelf voor kiezen om dit zakgeld te gebruiken om een schuld te betalen. De minderjarige is hiertoe niet verplicht! Dergelijke afspraken zet men best op papier om achteraf te kunnen bewijzen dat deze afspraak wel degelijk met onderlinge toestemming gemaakt werd. Deze afspraak kan echter ook gemaakt worden op voorhand, bv. bij de aankomst in de voorziening. Wanneer de jongere echter geen toestemming wil geven, zit er niets anders op dan de rechter om toestemming te vragen om het zakgeld van de jongere te gebruiken om zijn schuld te vereffenen.

1.2) MENSWAARDIGE BEHANDELING

Minderjarigen (en meerderjarigen) in de jeugdhulp mogen niet onderworpen worden aan een onmenselijke of ontorende behandeling. Elke vorm van geweld tegenover een minderjarige is verboden. Ontorende behandeling wordt dan ook bestraft met een gevangenisstraf en een geldboete.

Dit kan gaan om:

- Mishandeling
- Geestelijk geweld
- Lichamelijke of emotionele verwaarlozing
- Seksueel misbruik
- Exploitatie

Het recht om niet onderworpen te worden aan een onmenselijk of ontorende behandeling heeft twee belangrijke gevolgen.

1. Een defensieve houding: een minderjarige moet beschermd worden tegen elke vorm van geweld, uitgeoefend door de jeugdhulpverleners, de ouders, andere minderjarigen, ...
2. Een proactieve houding: dit houdt onder meer in dat je aandacht hebben voor de noden van minderjarigen, voorzien in de nodige geborgenheid en genegenheid, verzorging, veiligheid, ...

Dit betekent evenwel niet dat de jeugdhulpverlener de minderjarige niet langer kan straffen. Maatregelen voor sanctioneren kunnen soms noodzakelijk zijn.

Preventie- en reactiebeleid

Elke jeugdhulpvoorziening kijkt regelmatig samen met de minderjarigen naar de regels en afspraken in de voorziening en beoordeelt of ze nog nuttig en nodig zijn. De voorziening heeft ook een plan voor hoe ze omgaat met het niet naleven van regels of het vertonen van gedrag dat niet oké is. Dit plan past binnen een omgeving waarin de ontwikkeling van de minderjarigen centraal staat. De instelling informeert de minderjarigen over deze regels en het reactiebeleid.

Het reactiebeleid moet voldoen aan **bepaalde principes**:

1. Er wordt eerst geprobeerd om te praten, te bemiddelen, te herstellen of problemen op te lossen.
2. Alle maatregelen worden afgestemd op de leeftijd, ontwikkeling en persoonlijkheid van de minderjarige.
3. Er wordt rekening gehouden met de omstandigheden en er wordt zoveel mogelijk met de minderjarige gepraat.
4. De maatregelen zijn in verhouding tot het gedrag van de minderjarige en zijn zo min mogelijk ingrijpend.
5. Alle maatregelen worden eerlijk beoordeeld.
6. De maatregelen dragen bij aan de ontwikkeling van de minderjarige en zijn niet traumatisch.



Jasmien is 17 jaar en woont sinds kort op een studio, nauw verbonden aan de leefgroep. Ze mag haar vrije tijd zelf invullen, maar moet wel op een bepaald uur terug in haar studio zijn. Op een avond is Jasmien echter niet op tijd terug. Ze vertelt dat ze een paar oude vrienden (waarmee ze vroeger winkeldiefstallen pleegde en drugs gebruikte) is tegengekomen en met hen is meegegaan. De begeleiders hebben schrik dat Jasmien terug in haar oude gedrag zal hervallen en beslissen, na onderling beraad, om Jasmien opnieuw in de leefgroep op te nemen en haar onder supervisie te plaatsen. Er werd echter niet overlegd met Jasmien waardoor ze geen mogelijkheid kreeg om de situatie uit te klaren. De begeleiders geven Jasmien ook niet de kans om te leren uit haar fouten en grijpen meteen in. De vraag is of de sanctie in verhouding staat met de concrete fout die de minderjarige heeft begaan?

Als het reactiebeleid sancties bevat, moeten die aan **bepaalde principes voldoen**:

1. Sancties worden alleen individueel opgelegd.
2. Een sanctie die het individuele traject van de minderjarige beïnvloedt, kan alleen na multidisciplinair overleg opgelegd worden.
3. De ouders of opvoedingsverantwoordelijken van de minderjarige worden op de hoogte gebracht van de sanctie.

Het huishoudelijk reglement van de instelling moet details bevatten over:

- Welke sancties kunnen worden opgelegd, wie dit kan doen en hoe een sanctie eindigt.
- De procedure voor het opleggen van een sanctie, inclusief hoe de minderjarige betrokken wordt en hoe er voor herstel gezorgd wordt.

1.2) MENSWAARDIGE BEHANDELING

Als sanctie zijn de volgende maatregelen **verboden**, tenzij anders bepaald door een rechterlijke beslissing:

- Lichamelijke straffen
- Geestelijk geweld
- Onthouding van maaltijden
- Collectieve sancties
- Inhouden van zakgeld
- Afzondering
- Fixatie
- Onthouding en beperking van bezoekrecht
- Overplaatsing naar een andere voorziening of leefgroep



De 7-jarige Peter verblijft in een voorziening. Tijdens het middageten wil hij zijn groenten niet opeten en direct zijn dessert krijgen. Omdat dat niet mag, gooit hij zijn groenten op de grond. Zijn hulpverlener laat hem de knoeiboel opkuisen en stuurt hem daarna zonder dessert van tafel. Kan dit wel? Aangezien het hier enkel gaat om het onthouden van een dessert én deze sanctie pedagogisch verantwoord is en proportioneel is met de ernst van de feiten, is dit niet verboden.

Afzondering en fixatie



De artikelen met betrekking tot afzondering en fixatie treden in werking vanaf 17 mei 2027.

De artikelen betreffende de inrichting van de afzonderingsruimte treden in werking vanaf 17 mei 2034.

Uiteraard moedigen wij sterk aan om toch al volop in te zetten op de uitvoering van deze rechten.

Preventie van afzondering en fixatie in (semi) residentiële jeugdhulpverlening en een gemeenschapsinstelling

Vermijden van afzondering en fixatie:

- Gebruik van afzondering of fixatie **als sanctie is VERBODEN**.
- Jeugdhulpvoorzieningen moeten proberen afzondering en fixatie zoveel mogelijk te vermijden.
- Afzondering of fixatie als collectieve maatregel is verboden,
 - het mag alleen individueel worden toegepast na een persoonlijke beoordeling.
- Uitzonderingen op dit beleid zijn mogelijk in noodsituaties 's nachts of bij alarm in gemeenschapsinstellingen.

Ontwikkeling van beleid:

- Elke jeugdhulpvoorziening moet een beleid ontwikkelen om vrijheidsbeperkende maatregelen te voorkomen en af te bouwen, inclusief afzondering en fixatie.
- Dit beleid moet worden gemaakt in overleg met de minderjarigen, ouders, en indien van toepassing, opvoedingsverantwoordelijken.

Voorwaarden voor afzondering en fixatie bij acuut en ernstig gevaar voor fysieke of psychische integriteit van de minderjarige of andere personen

1. Afzondering of fixatie mag alleen worden gebruikt als laatste redmiddel als preventieve maatregelen niet werken en er acuut gevaar is voor de minderjarige of anderen.
2. De maatregel moet zo kort mogelijk duren en stoppen zodra het gevaar is geweken.
3. Toepassing gebeurt alleen op maat van en zo veel mogelijk afgestemd met de minderjarige, ouders, opvoedingsverantwoordelijken, en situatie.
4. Tijdens toepassing wordt blijvend gezocht naar minder ingrijpende alternatieven.
5. Mechanische fixatie* bij minderjarigen jonger dan twaalf is verboden.
6. Gelijkijdig toepassen van afzondering samen met fixatie wordt zoveel mogelijk vermeden.
7. Passende maatregelen worden genomen om de minderjarige van nodige medische zorg te verzekeren.
8. Tijdens de maatregel moet er regelmatig contact zijn met de minderjarige.
9. De minderjarige moet de mogelijkheid hebben om heen en weer te communiceren met een jeugdhulpverlener of begeleider.

Ter verduidelijking

*Mechanische fixatie: fixatie door het gebruik van mechanische hulpmiddelen die bevestigd zijn aan of in de directe omgeving van de persoon. Die mechanische hulpmiddelen kunnen niet zelfstandig door de persoon verwijderd worden. Hulpmiddelen voor het ondersteunen of corrigeren van de fysieke houding van de persoon die bevestigd zijn aan of in de directe omgeving van de persoon, en die niet zelfstandig door de persoon verwijderd kunnen worden, worden niet beschouwd als mechanische fixatie, tenzij die hulpmiddelen buiten hun oorspronkelijke doelstelling gebruikt worden

12) MENSWAARDIGE BEHANDELING

Voorwaarden voor afzondering en fixatie bij potentieel gevaar, ter preventie van acuut en ernstig gevaar of ter bevordering van ontwikkelings- of ontplooiingskansen van de minderjarige of anderen:

1. Afzondering of fixatie mag alleen plaatsvinden als de minderjarige of ouders (bij onbekwame minderjarigen) ermee instemmen.
2. Het moet worden ingezet als laatste redmiddel na alle andere opties te hebben overwogen.
3. Toepassing gebeurt alleen op maat van en zo veel mogelijk afgestemd met de minderjarige, ouders, opvoedingsverantwoordelijken, en situatie.
4. Tijdens toepassing wordt blijvend gezocht naar minder ingrijpende alternatieven.
5. Passende maatregelen worden genomen om de minderjarige van nodige medische zorg te verzekeren.
6. Er moet regelmatig contact zijn met de minderjarige.
7. De minderjarige moet de mogelijkheid hebben om heen en weer te communiceren met een jeugdhulpverlener of begeleider.

Registratie van afzondering en fixatie:

Alle details van afzondering of fixatie moeten worden opgenomen in het dossier van de minderjarige, inclusief:

- Het type maatregel
- Omstandigheden, aanleiding of reden en uitgeprobeerde alternatieven
- Tijdstip van begin en einde
- Eventuele verwondingen van minderjarig of jeugdhulpverleners
- Opmerkingen van de minderjarige en/of vertegenwoordiger van minderjarige over verloop van maatregel
- Tijdstippen van observaties tijdens toezicht en momenten van communicatie met minderjarige
- De nabespreking

Noodzakelijke gegevens worden gebruikt om het beleid te verbeteren en kunnen worden uitgewisseld tussen jeugdhulpvoorzieningen voor evaluatie en verbetering.

Na afzondering of fixatie volgt er een nabespreking met de minderjarige, ouders, en indien van toepassing, opvoedingsverantwoordelijken.

Plaats van afzondering in jeugdhulpvoorzieningen

Bij afzondering, zoals hierboven beschreven, wordt alleen een afzonderingskamer gebruikt.

Deze kamer voldoet aan specifieke voorwaarden:

1. Het is ontworpen voor afzondering en wordt alleen daarvoor gebruikt.
2. Het biedt een veilige en rustige omgeving.
3. Er is fysieke nabijheid op maat van de minderjarige mogelijk.
4. Alleen bevoegd personeel heeft toegang tot de kamer.
5. Er zijn sanitaire voorzieningen in of aangrenzend aan de kamer beschikbaar.
6. Er zijn oriëntatiemogelijkheden, zoals lichtinval en aangepaste tijdsaanduiding.
7. De minderjarige kan rechtstreeks contact hebben met een jeugdhulpverlener of begeleider. Ze kunnen heen en weer communiceren

Uitzonderlijke gevallen:

In uitzonderlijke gevallen kan afzondering toch voor een groep worden gebruikt. Dit kan enkel in een gemeenschapsinstelling, 's nachts of bij alarmsituatie. Afzondering gebeurt dan op de eigen kamer van de minderjarige.



Zeer jonge kinderen, bv. in een leefgroep CKG kunnen vastgezet worden in een eetstoel zodat ze er niet uitvallen, of bepaalde kinderen met een beperking die zich uit in veel onrust, kunnen wel vastgeklikt worden in een blijfstoel zodat ze kunnen deelnemen aan bepaalde activiteiten ter bevordering van ontwikkelings- of ontplooiingskansen.

Er moet dan wel aan een aantal voorwaarden voldaan worden waarvan de belangrijkste is dat de bekwame minderjarige of de ouders van de onbekwame minderjarige moeten toestemmen met deze maatregel.

13) KLACHTEN

Elk kind of jongere heeft het recht om een klacht in te dienen over:

- de hulp die zij krijgen
- de leefomstandigheden in een voorziening
- het feit dat hun rechten niet worden nageleefd.

Stap 1

Kinderen, jongeren, ouders, opvoedingsverantwoordelijken en vertrouwenspersonen die klachten hebben, kunnen daarover praten met

- de hulpverlener
- een collega van die hulpverlener
- de leidinggevende van die hulpverlener.

Stap 2

Wie tijdens stap 1 geen gehoor vindt, kan gebruik maken van de klachten- regeling van de organisatie die hem helpt. Veel organisaties hebben op eigen initiatief zo'n regeling. Voorzieningen en CLB's zijn daartoe verplicht. Vraag hen er naar!

Stap 3

Voldoet de interne klachtenregeling niet? Dan kan het kind of de jongere, ouder, opvoedingsverantwoordelijke of vertrouwenspersoon een beroep doen op een externe klachten- of ombudsdienst. Je kan ze telefoneren of een e-mail sturen. De verschillende klachtendiensten staan hiernaast opgelijst.

14) BEGELEIDING VAN HOGE KWALITEIT

De minderjarige heeft recht op jeugdhulpverlening of begeleiding die zo professioneel mogelijk en van hoge kwaliteit is.

De jeugdhulpvoorziening en de diensten die minderjarigen begeleiden na het plegen van een jeugddelict, zorgen ervoor dat de minderjarige begeleiding krijgt van een goed opgeleide personeelsequipe die bestaat uit verschillende professionals die uiteenlopende achtergronden en profielen hebben.

Elk optreden in het licht van hun beroep wordt uitgevoerd door mensen die een bijzondere en doorlopende training hebben gekregen over de jeugdhulp en de rechten van kinderen en jongeren. Het gaat dan ook over de rechten uit dit decreet.

De Vlaamse overheid zorgt voor de opleiding en bewustmaking van jeugdhulpverleners over de rechten van minderjarigen en informeert daarnaast minderjarigen en ouders over deze rechten.

Klachtendiensten

Opgroeipunt.

- Tel. 078 170 000 (elke werkdag, van 8 tot 20 uur)
- Via het online contactformulier
- Per brief naar Opgroeipunt, Hallepoortlaan 27, 1060 Brussel

Kinderrechtencommissariaat:

- Tel. 0800 20 808
- Via kinderrechten.be
- Per mail naar klachten@kinderrechten.be

Centra Geestelijke

Gezondheidszorg

- De lokale ombudspersoon waarbij je terecht kan met klachten over de CGG vind je via www.centrageestelijkegezondheidszorg.be/ombudsdienst

VAPH (Vlaams Agentschap voor

Personen met een Handicap).

- Tel. 02 249 35 00
- Per mail naar klachten@vaph.be
- Via het klachtenformulier op de website

AWW (Algemeen Welzijnswerk).

& CLB (Centra voor

Leerlingenbegeleiding).

- Deze diensten behandelen hun klachten altijd intern



Vlaanderen
verbeelding werkt

CONTACTEER ONS

Chat met tZitemzo
www.tzitemzo.be

Mail met tZitemzo
jurist@tzitemzo.be

Bel met tZitemzo
09/234. 19. 72

Kom langs bij tZitemzo
Maak een afspraak of bekijk
de openingsuren op onze website
Hoogstraat 81, 9000 Gent, België



© copyright 2024